

گیاهان دارویی موثر بر بیماریهای دستگاه ادراری و تناسلی

ارائه دهنده:

دکتر لاله خدائی

دکتری تخصصی فارماکونوزی

سنگ کلیه:

- از هر ۱۰ نفر ، یک نفر
- مواد معدنی و پروتئین موجود در ادرار، متبلور
- توده های ریز و درشت مسطح و غیرمسطح
- سنگهای ریز به آسانی و بدون درد دفع
- اما سنگهای درشت هنگام عبور از میزنای یا به علت باقی ماندن در میزنای باعث انسداد مجاری ادرار و بروز درد شدید

از عوامل تشکیل دهنده سنگهای کلیوی

1. افزایش کلسیم در ادرار
2. عفونتهای مجاری ادرار
3. افزایش اسید اوریک و
4. افزایش باکتریهای موجود در کلیه

ذرت (Zea mays):

قسمت مورد مصرف:

- کاکل ذرت
- چیدن کاکل ذرت را قبل از رسیدن کامل میوه یعنی قبل از پژمردگی
- بسرعت خشک
- کاکل ذرت بعد از خشک شدن رنگ قهوه ای
- درست کردن دم کرده کاکل ذرت
- ۳۰ گرم از آنرا در یک لیتر آب جوش
- پنج دقیقه دم

اثرات درمانی عنوان شده در طب سنتی:

دانه ذرت: طبیعت سرد و خشک

خشک کننده و از بین برنده اسهال

دم کرده کاکل ذرت

- ادرار آور
- آرام کننده دستگاه ادراری
- تسکین درد و ناراحتی های دستگاه ادراری
- از بین برنده سنگ مثانه ، التهاب ، ورم مثانه و درد مثانه
- تمیز کردن دستگاه ادراری

برگ و ریشه و ساقه بلال

(۱) جوشانده ساقه وسط بلال بند آورنده خونریزی بینی

(۲) جوشانده برگهای بلال برای دفع سنگ مثانه

(۳) جوشانده ریشه ذرت برای سوزش مجاری

(۴) جوشانده وسط بلال از بین برنده درد شکم و معده

(۵) جوشانده ساقه بلال در قدیم برای معالجه سوزاک

قطره سنکول:

اشکال دارویی:

قطره ۳۰ میلی لیتری

موارد مصرف:

- دفع سنگهای تا قطر ۷ میلی متر مجاری ادرار
- تسکین دردهای کلیوی و عفونتهای مجاری ادرار

اجزاء فرآورده:

Foeniculum vulgare	٪۲۵	۱- دانه رازیانه
Cuminum cyminum	٪۱۲/۵	۲- دانه زیره سبز
Laurus nobilis	٪۱۲/۵	۳- برگ بو
Cerasus avium	٪۱۲/۵	۴- دم گیلاس
Zea mays	٪۱۲/۵	۵- کاکل ذرت
Tribulus terrestris	٪۱۲/۵	۶- میوه خارخاسک
melo Cucumis	٪۱۲/۵	۷- تخم خربزه

آثار فارماکولوژیک و مکانیسم اثر:

۱. مدر
۲. ضد اسپاسم
۳. شل شدن عضلات صاف مجاری ادرار
۴. تسهیل خروج سنگ

- بزرگسالان روزی ۳ بار ،
- هر بار ۶۰-۵۰ قطره در یک فنجان آب سرد بعد از غذا
- در موارد حاد ، درمان با سنکل تا مدت یک ماه
- در درمان حالت مزمن بیماری و به منظور پیشگیری از تشکیل مجدد سنگ مقدار مصرف ۳۰ قطره ۲-۳ بار در روز برای مدت یک هفته توصیه می گردد که این رژیم درمانی باید هر ماه تکرار شود
- موارد احتیاط :
- مصرف مقادیر زیاد این فرآورده منجر به اختلال آب و الکترولیتها
- عوارض جانبی :
- احتمال بروز واکنشهای آلرژیک مانند درماتیت تماسی و کهیر
- مصرف در حاملگی و شیردهی
- کاکل ذرت باعث تحریک و انقباض رحم خرگوش
- ایمنی مصرف این فرآورده در دوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده

نکات قابل توصیه :

نوشتن همزمان مقادیر زیاد اب و مایعات همراه این دارو

Coffea arabica (قهوه) :

- مغز دانه های رسیده و خشک شده گیاه بعنوان نوشیدنی
- اثرات ادرار اور
- گرم و خشک درجه اول
- **مصارف در طب سنتی:**
- مقوی معده و جگر و مغز
- مدر
- قطع کننده اسهال صفاوی
- قطع کننده حالت سردی ایجاد شده در اثر رطوبت

Camellia sinensis (چای):

• برگها قسمت مورد مصرف است.

• کافئین، تانن و سایر مشتقات گزانتین مانند تئوبرومین و تئوفیلین است.

• محرک سیستم اعصاب مرکزی

• قابض

• ادرار آور

• طبیعت: گرم و خشک درجه دو

• مصارف در طب سنتی:

• مقوی قوا و معده

• نشاط آور

• معرق

• ادرار آور

• مسکن عطش کاذب و سرد دردهای ناشی از سردی مزاج

مصرف همزمان ادفیرین ، کافئین و تتوفیلین

- افزایش دمای بدن

- کاهش وزن

- کاهش چربی بدن

- افزایش هیجان

- لرزش و بیخوابی

مصرف زیاد کافئین با ترانیل سیپرومین

■ افزایش فشارخون و تحریک بیشتر با کافئین

کلپرومازین

■ از بین اثر کاتالپتیک (بی‌هوشی همراه با سفتی ماهیچه‌ها) در صورت مصرف همزمان با چای

اثرات خواب‌آوری بنزودیازپین‌ها مانند دیازپام، کلونازپام و...

■ با کافئین کاهش

بتا بلوکرها

■ با مصرف کافئین و این داروها افزایش فشار خون

چای و لیتیوم

■ سطح سرمی لیتیوم کاهش

اسپرین

■ افزایش جذب و فراهمی زیستی با کافئین

علائم بیماریهای پروستات کدامند؟

* مشکل در ادرار کردن، احساس فوریت و یا تکرر ادرار.

* خون در ادرار

* سوزش ادرار یا ادرار دردناک.

* سفتی و درد متناوب در پایین کمر، لگن یا بالای رانها.

* بند آمدن ادرار یا قطره قطره آمدن ادرار.

چه بیماریهایی پروستات را درگیر می کند؟

سه گروه بیماری پروستات را تحت تاثیر قرار می دهد:

* بزرگ شدن خوش خیم پروستات

* التهاب پروستات یا پروستاتیت

* سرطان پروستات، که یک سوم مردان را تهدید می کند

گزنه:

Urtica dioica •

Urticaceae •

عمدتاً از پیکر رویشی (ساقه، برگ و ریشه) •

طبیعت: گرم و خشک درجه ۱ •

□ مصارف در طب سنتی:

❖ مفرح اعضا

❖ ادرار آور

❖ قاعده آور

❖ افزایش دهنده شیر

❖ معرق

۱- دم کرده گزنه :

- ۴۰ گرم برگ گزنه در یک لیتر آبجوش
- بمدت ۱۰ دقیقه دم
- مقدار مصرف آن سه فنجان در روز بعد از غذا

۲- جوشانده گزنه :

- مقدر ۳۰ گرم گزنه را در یک لیتر آب
- و بمدت ۱۰ دقیقه جوشاندن
- برای تصفیه خون
- مقدر مصرف آن یک فنجان بین غذاها در روز

۳- تنتور گزنه :

- یک قسمت برگ گزنه با پنج قسمت الکل ۵۰ درجه طبی مخلوط
- در داخل شیشه در بسته
- تکان دادن بمدت ۱۵ روز
- بعد از اینمدت آنرا صاف
- در شیشه دربسته نگاهداری
- مقدار مصرف آن ۱۵-۱۰ قطره سه بار در روز

قطره اورتان:

اشکال دارویی :

قطره ۳۰ میلی لیتری

موارد مصرف :

- برطرف کننده مشکلات دفع ادرار
- در هایپرپلازی خوش خیم پروستان درجه ۱ و ۲
- دیورتیک

اجزاء فرآورده :

عصاره هیدرو الکلی گیاه گزنه *Urtica dioica*

معادل ۸٪ - ۹٪ عصاره خشک

درمان تورم و التهاب پروستات

- يك قاشق مرباخوري از پيكر رويشي خشك و خرد شده گزنه
  - در يك فنجان آب جوش دم
  - پس از 15 دقيقه
  - روزي سه نوبت
  - ریشه گزنه در درمان تورم پروستات
- تداخلات دارویی:**
- عصاره برگ گزنه پس از مصرف دوزهای اندک افزایش اثر ضد التهابی دیکلوفناک

مقدار مصرف :

- روزی ۳ بار هر بار ۴۰ قطره در یک فنجان آب سرد
- بعد از غذا

عوارض جانبی :

- احتمال بروز اختلالات گوارشی (اسهال ، گاستریت و یا درد معده)
- واکنشهای آلرژیک
- در کودکان ممنوعیت مصرف

قطره پروستاتان:

اشکال دارویی :

قطره ۳۰ میلی لیتری

موارد مصرف :

- التهاب حاد و مزمن پروستات
- سوزش و تکرار ادرار

اجزاء فرآورده :

Urtica dioica	٪۲۰	ریشه گزنه
Urtica dioica	٪۱۰	اندام هوایی گزنه
Cucurbita pepo	٪۲۰	تخم کدوی بدون پوست
Matricaria chamomilla	٪۲۰	گل بابونه
Tribulus terrestris	٪۲۰	میوه خارخاسک
Pimpinella anisum	٪۱۰	میوه انیسون

آثار فارماکولوژیک و مکانیسم اثر :

- رشد غده پروستات را متوقف
- اثرات ضد التهاب
- محرک سیستم ایمنی و
- کاهش دهنده تونوس عضلات صاف پروستات
- تسهیل جریان ادرار

مقدار مصرف :

- روزی ۳ بار هر بار ۳۰ تا ۴۰ قطره در یک فنجان آب سرد
- بعد از غذا
- می توان برای مدت ۶ تا ۱۲ ماه

موارد احتیاط :

در صورت بروز علائم حساسیت از مصرف این دارو خودداری گردد

عوارض جانبی :

- احتمال بروز اختلالات گوارشی (تحریک معده)
- واکنشهای آلرژیک

پیجیوم افریکانوم:

اشکال دارویی:

- کپسول های نرم ۵۰ میلی گرمی در جعبه های ۳۰ عددی

موارد مصرف:

- اولین انتخاب در BPH و سایر بیماریهای پروستات
- درمان اختلال های خفیف تا متوسط ادراری در بیماران مبتلا به هیپرپلازی خوش خیم پروستات

اجزاء فرآورده و مواد موثره:

- هر کپسول نرم حاوی ۵۰ میلی گرم عصاره خالص پوست درخت Pygeum
- از تیره روزه آسه

آثار فارماکولوژیک و مکانیسم اثر :

-مهار پروليفراسيون فيروبلاستي ناشي از فاکتورهای رشد

-کاهش التهاب و خيز پروستات و مجرای آن از طريق مهار آنزيم ليپواکسيژناز

-اصلاح قدرت انقباضی و بهبود الاستيسیته مثانه در اختلال های ناشی از
افزایش سن

تداخل دارویی :

- قابل تجویز به همراه سایر داروها در هیپرتروفی خوش خیم پروستات

• مقدار مصرف :

- یک کپسول صبح و عصر
- ترجیحا پیش از غذا
- دوره درمان معمولا ۶ هفته
- تا هشت هفته قابل افزایش
- دوره در صورت لزوم تکرار
- اثرات بهبودی پس از ۶ هفته

• عوارض جانبی :

- به خوبی از طرف بیمار تحمل
- در دو تا سه درصد از بیماران عوارض گوارشی اسهال یبوست تهوع و دل درد

• نکات قابل توصیه :

- مصرف این دارو جایگزین جراحی در صورت لزوم نمی باشد

PLATE IX.—*Betula lenta* (*lenta* means flexible). The twigs and bark are the source of oil of betula, which is the same as oil of wintergreen. (From Jackson: *Experimental Pharmacology and Materia Medica*.)

Betula lenta یاد رخت غان

- ارتفاع آن تا ۳۰ متر
- عمر آن دراز و حدود ۱۰۰ سال
- بومی قسمت های بالای نیم کره شمالی (اروپا ، آمریکای شمالی)
- در ایران بصورت خودرو در جنگل های چالوس
- برگ
- پوست تنه
- شیره این درخت
- ترکیبات شیمیایی:
- پوست و برگ درخت توس دارای یک ماده شیمیایی بنام بتولین
- Betulin بمقدار حدود ۱۴٪
- ادرار آور

طرز استفاده:

- شیره یا آب درخت غان

- طبق نظر اطبای قدیم برای اکثر امراض مفید است .

- جوشانده برگ درخت توس

- مقدار ۲۰۰ گرم برگ و جوانه درخت در یک لیتر آب جوش
- آرام بجوشد تا حجم آن به نصف
- نیم ساعت قبل از هر غذا یک فنجان

- دم کرده برگ

- مقدار ۵۰ گرم برگ و جوانه درخت در یک لیتر آب جوش
- بمدت نیم ساعت
- سه فنجان در روز است

:(sabal)Saw palmetto

- تیره نخلیان
- بومی امریکا
- **دانه یا میوه** دارای اثر آنتی آندروژن و آنتی استروژنیک
- عصاره میوه مهار کننده اتصال دی هیدرو تستوسترون به گیرنده ها ی اندروژنیک
- بر حجم پروستات بی تاثیر
- بهبود تکرر ادرار
- **احتیاط مصرف:**
- در بیماران مبتلا به سرطان وابسته به هورمون

*Thank you for your
attention*